

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția. Joi și Sâmbătă

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Intregirea venitelor preoțesci.

Sunt nenumărate petițiunile adreseate din partea bisericii către stat pentru ameliorarea sorții preoției noastre. Unele dintre aceste sunt și publicate, dimpreună cu planul cum se creeze lângă episcopie personalul de lucru cuviincios, cum se fie el remunerat, și în general cu cât se contribuie statul pentru regenerarea bisericii noastre, care atâta a avut să sufere în decursul timpurilor vitrege.

În timpul din urmă statul a venit cu restricțiuni și în ce privește puținul ajutoriu de 25.000 fl., care se dă anual preoției noastre pentru îmbunătățirea sorții aceleia, cu restricțiuni cari loviau adene în autonomia bisericii noastre, și autoritatea bisericească în fața restricțiunilor s'a aflat îndemnată a declara, că nu mai privește ca dat bisericii ajutoriu dela stat între asemenea restricțiuni.

Enunțiațiunea acasta s'a făcut în sinodul estraordinariu din anul 1885, și ea avea menițiunea să fie normativă pentru biserică.

Nu vom mai atinge aici rane vechi, cari abia au început să se vindece. Ajunge să observăm, că preoția noastră în marea sa majoritate nu a respectat enunțiațiunea bisericească, căci biserică nu a avut ce să dea ea în locul celui neînsemnat ajutoriu anual câte de 50 fl. pe care l'a declarat ca nedat bisericii.

Preoția în partea cea mai mare nu a respectat votul bisericii, ea a mers directe la stat pentru acel mic ajutoriu și l'a ridicat contra votului unanim al sinodului.

Biserică nu a cutezat să pășască contra preoției neascultătoare, și noi credem că acasta o a făcut spre a evita conflictul care natural urma între biserică și stat.

Constatăm starea lucrurilor, simplu numai constatăm, și nu facem nici o critică, nici o observare, în credința că cei chemați a cupăni marile interese bisericesci și a-și „pune sufletul seu pentru poporul seu”, — după cum cântă biserică în frumosul Condac dela 6 Decembre, — își vor pune multe întrebări, căci multe se pot pune.

Nu căutăm motivele, din cari preoția noastră cu călcarea votului bisericii a recurs direct la stat pentru acel ajutor.

Nu căutăm întru cât s'erăcia pôte dispensa pe preoția noastră dela observarea enunțiațiunilor biserice.

Nu căutăm întru cât suferă sau nu suferă, autoritatea bisericii, disciplina în fața faptului, că biserică aduce concluse pe cari nu le pôte esecuta fără a se pune în conflict cu potestatea statului.

Trecem la alte constatări.

De vre-o 4 ani încoco statul a luat în bugetul seu o sumă anumită pentru ajutorarea personală a preoției noastre.

Suma s'a luat sub titlul: ajutorarea preoției mai lipsite, și ai nostri preoți toți sunt lipsiți, căci rare sunt parochiile, care pot asigura

un salariu fies, după care în grelele împregiurări de aji un preot s'eși pôtă cresce familia în mod cinstit.

Destul că în anii din urmă s'a luat o sumă ôre-care în bugetul statului pentru ajutorarea preoției noastre.

La provocarea guvernului autoritatea bisericească promova la guvern conspectul acelor preoți, despre cari ea — autoritatea bisericească — ave convingerea, că sunt lipsiți, că sunt preoți model de buni, deci merită să fie ajutamați.

Din lista acasta guvernul stergea după placul seu, și aducend la cunoștința autorității bisericesci numele preoților, pe cari guvernul nu-i afla „demni” de ajutor, cerea să i se prezenteze alte nume.

Autoritatea bisericească a cerut dela guvern să-i arete motivele din care nu afla „demni” pre cei escepționați, și guvernul cu nici un cuvânt nu a răspuns la acasta justă întrebare.

A mai obvenit și casul, că guvernul da unora sume întreite fără a a cere cel puțin părerea autorității bisericesci asupra unui preot, care în asemenea măsură a bine meritat încrederea înaltului guvern.

Nici aici nu ne întrebăm despre gradul, în care s'a vătămat autoritatea bisericii.

În rescriptul preainalt dela anul 1884, unde s'a făcut regularea cea nouă a împărțirii ajutoriului dela stat, care regulare apoi biserică nu o a primit, era făcută dispozițiunea, ca suma de 24.000 fl. la tot casul să fie întrebuințată spre scopuri de ale bisericii noastre, de aceea statutul ministerial dela 1884 aprobat de Maiestatea Sa în alinea a patra dispune următoarele:

„Dacă cumva pe basa petițiunilor intrate suma disponibilă de 24000 fl. nu s'ar putea împărți întregă sau din cauză că nu s'au însinuat destui concurenți, sau din alte cauze, suma ce ar rămânea atunci cu finea anului, se va întrebuința prin ministeriul r. u. de culte și instrucțiune publică, după ce va fi ascultat și arhiepiscopul-metropolit, pentru alte trebuințe bisericesci ale metropoliei”.

În anii primi ai erei create după sinodul estraordinariu din 1885 se publica prin monitorul oficial numele preoților, cari cereau și primeau ajutoriu cu ocolirea autorității bisericesci, și cel puțin în calea acasta se putea face o controlă ôre-care asupra sumei distribuite în acea cale anormală preoției noastre, mai târziu nu s'a mai publicat nimica, și așa biserică nu a putut face nici o controlă.

Fapt e că nu s'a esecutat alinea a patra din normativul de împărțire dela 1884, și biserică noastră, care are interes să i-se dea ce-i este rezervat prin Maiestatea Sa monarhul, de ani 15 nu scie ce sumă s'a împărțit din dotațiunea anuală de 24000 fl. preoției noastre, și cam ce sumă este încă rezervată și pusă spre fructificare ca fiind ea proprietatea bisericii noastre în sensul Normativului dela 1884.

Aceste pentru trecut.

În un alt număr vom schița dispozițiunile din vigore în ce privește viitoriul, cu observarea că pentru viitoriu dispune articolul de lege XIV: 1898.

Din România

Să fie posibil?

Diarul „Drapelul” are în numărul seu de Marți la rubrica „Informațiilor politice” următoarele știri cu adevărat senzaționale. Intru cât se vor adevăra, ele vor fi, nu numai pentru România ca atare, ci și pentru noi Românii din țerile coronei ungare, grave.

Iată ce serie „Drapelul”:

„Din tôte câte s'au petrecut de la căderea dlui Sturdza, reese că ne aflăm în fața unei crise ministeriale extraordinare.

„În adevăr situația politică actuală este foarte gravă.

„Se dice că M. S. Regele când a primit la Palat pe dnii G. Cantacuzino și P. P. Carp, le-a expus situația țerei în colori foarte posomorite.

„Cel puțin așa ne afirmă o persoană marcantă din partidul conservator.

„Suveranul ar fi spus cam următoarele, celor doi fruntași conservatori:

„Situația în care se află țara, este dintre cele mai grave.

„Cu afacerile interne stăm foarte rău. Trecem printr-o crasă financiară care va fi foarte greu de înlăturat. Ultima conversiune n'a prea reușit și avem 98 de milioane bonuri de te-saur, pe carinule primește nimeni.

„Precum vedeți, creditul țerei este sdruncinat.

„În cea-ce privește politica externă, stăm tot așa de rău: Conservatorii au făcut aceeași greșală ca și dl Sturdza, angajându-se prea mult în chestia națională. Căderea dlui Sturdza pe acastă chestie a însprît relațiunile noastre politice cu imperiul vecin austro-ungar.

„De aceea, a încheiat M. S., avem nevoie de un minister foarte tare, compus din ômeni cu mare autoritate morală și cari n'au avut nici un amestec în agitațiile din ultimul timp.”

„Când au auzit tôte aceste din gura Suveranului, urmăz „Drapelul”, dl Cantacuzino s'a îngrozit și a declarat la clubul conservator, că nu ia răspunderea unei asemenea situații și va declina misiunea de a forma cabinetul, oferind dlui Carp să ia acastă sarcină.

„Membrii marcanți din clubul conservator au intervenit și au îndemnat pe dl Cantacuzino să nu cedeze dlui Carp, căci vor putea ei înlătura tôte aceste piedeci și că-și asumă tôte răspunderea situației.

„În urma acestora dl Cantacuzino a revenit asupra hotărârii dsale.

„Se dice mai departe, serie tot „Drapelul”, că există ôre-cari piedeci pentru intrarea în noul minister a acelor cari au condus agitația pe strade în chestia națională, precum și a acelor cari fac parte din Ligă.

„Aceste pedeci privesc pe dnii Tache Ionescu, N. Filipescu și C. Disescu.

„Conservatorii însă nu vor cu nici un preț să audă de aceste pedeci.”

Sturdza depus din șefie?

Tot „Drapelul” de Marți are și următoarea informațiune:

„Sâmbătă s'era a avut loc e nouă consfătuire la dl Tache Giani, la care au participat partisanii fruntași ai guvernului cădut. La acastă consfătuire a asistat și dl Sturdza.

Au luat cuvântul dnii Giani, Schina, Misir, Corbescu și Nacu.

Toți au fost de părere ca dl Sturdza să se demită din șefie, pentru-ca să se pôtă reorganisa și întări partidul.

Se dice că s'a cădut de acord ca la o viitoare consfătuire să se alégă o comisiune cu mandat imperativ, spre a face demersurile pentru noua șefie a partidului.”

Inmormântarea lui Lascar Catargi.

Duminecă s'a făcut înmormântarea rămășițelor pămâtesci ale lui Lascar Catargi, șeful partidului conservator.

Ceremonia funebă a fost oficiată de P. S. S. Arhiepiscopul Nifon Ploesteanul, înconjurat de un numeros cler.

În biserică, în curte și pe trotuarele din fața bisericii, lume foarte multă.

În biserică se aflau: A. S. R. Principele Moștenitor Ferdinand; domnii Dim. A. Sturdza, M. Pherekyde, C. I. Stoicescu și general A. Berendei; corpul diplomatic; d. C. F. Robescu, primarul Capitalei; prefectul poliției Capitalei; membrii marcați ai partidului conservator, diferite personalități politice, etc.

După terminarea serviciului religios s'a început seria discursurilor.

Au vorbit d-nii: G. Gr. Cantacuzino, generalul Manu și Take Ionescu, ca foști colaboratori ai decedatului om de Stat; Teodor Rosetti, în numele grupului junimist.

La ora 3, cosciugul a fost ridicat de membrii partidului conservator și aședat pe carul funebru. Cortegiul se pune apoi în mișcare, în mijlocul unei mari afluențe.

În fruntea cortegiului merge un pluton de jandarmi călări.

Urmau două care cu corone, printre cari ale MM. LL. Regelui și Reginei, a A. S. R. Principei Maria, a consiliului de miniștri, a familiei defunctului și ale fruntașilor conservatori.

Veneau în rënd apoi 68 corone ale diferitelor delegațiuni și societăți, printre cari o prea frumoasă coronă a consiliului comunal din Galați, alte cinci corone, societățile din Capitală cu steagurile lor, un cordon de sergenți de oraș, oficerii fără trupă cari duceau decorațiunile defunctului, corul, preoți, în număr de 11, și în fine, carul funebru.

După car urmau pe jos: A. S. R. Principele moștenitor, membrii guvernului, membrii partidului conservator cu delegațiile conservatoare din provincie, precum și diferitele delegațiuni din Capitală.

Onorurile militare erau date de o divizie, comandată de dl general Macarovici și compusă din: batalioanele 2 și 6 de vânători, două batalioane din regimentul 6 Mihail-Viteazul, regimentul 6 de artilerie și regimentul 5 roșiori. De asemenea în paradă muzicele regimentelor 1 de geniu, 6 de infanterie și 5 de roșiori. Cortegiul se încheia cu un pluton de jandarmi călări.

La o ferăstră a palatului au privit la desfășurarea cortegiului M. S. Regina și A. S. Regală principesa Maria cu mica Principesă Elisabeta.

În dreptul palatului, A. S. Regală, d-nii miniștri și dl C. F. Robescu, primarul Capitalei, s'au retras din cortegiu.

În fața clubului Conservator, din Calea Victoriei, cortegiul s'a oprit câte-va minute.

La ôrele 5 cortegiul a ajuns la cimiter. P. S. S. Arhiepiscopul Nifon rostește ultimele rugăciuni. Se mai rostesc discursuri de S. S. Dragomirescu de la biserică Albă, de studenții V. Demetrescu Brăila și Nuși Tulliu.

La ôra 6, ceremonia s'a sfârșit.

Podul Orientului.

Convenția mai nouă încheiată între România și Germania pentru es-presul direct Berlin—București—Constanța și a unui fir telegrafic special, convenție apreciată repetit în diarul nostru, — preocupă încă cercurile politice ungare și austriace.

Diarul unguresc „Egyetértés” de pildă, și Sâmbăta trecută a revenit asupra acestei convenții importante, importante și pentru Germania și pentru România, fiindu-le lor de folos, dar importantă și pentru Ungaria, fiindu-i nefavorabilă, — și scrie:

„Convenția aceea comercială, care s'a legat între Germania și România, înseamnă o mare primejdie pentru esportul nostru în România, căci industria germană, care și până acum a dominat, acum va cucerii piața română.

„Esportul e iute și ieftin, așa că nimic nu-i stă în cale importării.

„Cu vre-o câțiva ani înainte de aceste, cine ar fi creșut că astfel vom fi striviți?

„Până la războiul vama (al Ungariei cu România, de prin 1884), importul german era aproape cel mai mic în România. Pe lângă articolii de proveniență engleză și franceză, pe piața română domina monarchia noastră. Numai războiul vama a atras atenția Germanilor asupra României, și esporteurii germani au lucrat cu o astfel de destoinicie și răbdare, că vor ocupa acum primul loc!”

Așa-i. Dar odinioară, speriați de gogorița daco-română, vă convenea chiar închiderea graniței spre România, pentru a mai restringe prea viul contact între „dincolo” și „dincăce” de Carpați. Orbiți de considerații politice și rezonă „de stat național”, atunci entuziasții politici maghiari acuși s'au bucurat de închiderea graniței, iar acum vădând cum România prin asta n'a pierdut, ci din contră a profitat, și economiceste și politiceste, fiind împinsă a se apropia de state mult mai puternice și mai de folos la vreme de nevoie, — acum se tângue...

Adevărat însă că și diarele vieneze se arată jenate de convenție. „Reichswehr” de pildă, scriind asupra căderii influenței Austriei în Orient, se arată foarte atins de această și aduce ca dovadă chiar convenția germano-română cu privire la linia Berlin—Constanța—Constantinopol. „Reichswehr” se indignă că influința Austriei în Orient e combătută de amica și aliata ei, — Germania.

Alt diar vienez, „Deutsches Volksblatt”, comentând articolul din Reichswehr, găsește fundate plângerile cari sunt formulate în el și adaogă că — adevărată cauză a raporturilor încordate între Austro-Ungaria și țările din Orient, residă în nenorocita situație a naționalităților din Ungaria.

Iar diarul popular „Volkszeitung” declară hotărât; că atâta timp cât maghiarii vor fi liberi să facă ceea ce vor voi, distrugând naționalitatea română din Ungaria, Austria nu va putea să aibă drept prieten Statul român!

Și diarele vieneze nu judecă deloc greșit lucrul acesta.

Ce folos? Pot bate toca, că nu vor fi audiți în grabă.

Omienii politici ai patriei noastre și-au pus pe ochi ochelari, cari le răsfâng în vedere tot colori și vedenii fantastice, din cauza cărora nu mai pot nici bănuî macar, cum e realitatea și adevărul.

Revistă Bisericească.

Decădere mare.

Precum scrie „Magyar Ujság” dela 1 Aprilie a. c., patronatul bisericeii rom-cat. din Pozsony a introdus cercetare disciplinară în contra plebanului Havlicsek, carele ar fi folosit spre scopurile sale personale nu mai puțin, decât peste 70.000 fl. din averea bisericească, ceea-ce și însuși plebanul ar fi recunoscut.

Lucrul a eșit la ivelă în chipul următor:

Havlicsek a intentat proces în contra comunității bisericeii pentru desdaunare până la suma de 32.000 fl. pe motivul, că edificiile casei parohiale le-a ridicat pe spesele sale. Intentarea procesului a fost adusă la cunoștința primatului, carele a dispus să se examineze cauza. Patronatul luând cauza astfel la desbatere, în ședința dela 30 Martiu n. a. c. a constatat o lipsă în averea bisericească de peste 70.000 fl.

Intrebat fiind Havlicsek, că pentru-ce a intentat procesul și unde sunt banii ce lipsesc din averea bisericească, — a răspuns, că procesul l'a intentat, ca să acopere o parte din banii ce lipsesc, iar acestia i-a folosit în scopurile sale personale.

În urma acestei stări de lucruri, patronatul a decis ca să ceară dela primatele suspendarea lui Havlicsek.

Cât pentru „scopurile personale ale paterului” Havlicsek, „M. U.”, ne dă următoarele deslușiri din cuvânt în cuvânt:

„Noua locuință preoțescă și-a aranjat-o cu strălucire și pompă prădătoare, nelipsind din ea nici seria întrăgă de orgii cari ar fi rușinat și pe figurile orfeice, până atunci, până când au mers pe gârle toți banii bisericești încredințați lui spre administrare!”

Și aci diarul maghiar descopere, foarte necruțător, taine din viață intimă imorală a paterului papistaș, pe care noi ne sfim și a le reproduce.

Iar după aceea, spune:

„Investigațiunea a descoperit că locuința preoțescă din Virágvolgy abia a costat câteva mii de floreni. Suma colosală de bani o a mistuit aranjamentul de splendore fabulosă, orgiile costisitoare, echipagiul elegant și proviziunea princiară a damelor.”

Tot „M. U.” ne mai spune, că acest pater de 12 ani era unul dintre cei mai mari „patrioți”, din partea locului.

Și mai spune că atât de bine a știut conduce afacerile financiare când cu edificarea casei parohiale, încât „comunitatea bisericească s'a simțit moralmente deobligată a-i exprima chiar și mulțumită protocolară pentru „sacrificiul material” adus bisericeii, și drept recumpensă nu mai scia în ce chip să-l mai încarce cu „încrederea” și iubirea.

Atâta ca specimen de viață celibatară papistașă, după „M. U.”

Biserica ortodox-catolică în Bucovina.

Asupra sorții bisericeii gr.-or. române din Bucovina, „Patria” din Cernăuți a publicat în luna trecută o serie de interesanți articli, pe cari ni i-am rezervat. Autorul lor e tot autorul temeinicilor articli reproduși de noi de curând, sub titlul „Biserica catolică”.

Reproducem și din seria asta unele părți, ca ilustrare a stărilor fraților și coreligionarilor din Bucovina, pe cari sigur mulți nu le vor cunoște așa de bine.

Iată părțile mai interesante din primul articlu:

„După-ce am arătat în doi articli prececedenți în conturi generale, care biserica creștină este cea adevărat-catolică, voi vorbi acum despre biserica ortodox-catolică din Bucovina, arătând peripecțiile istorice, prin cari a trecut ea în decursul secolilor, și în ce situație se află ea astăzi la finea secolului al XIX.

Bucovina a făcut parte integrantă din principatul Moldova până la 5 Maiu 1775, când s'a anectat la imperiul austriac.

Biserica domnitoare în Bucovina a fost cea ortodoxă. Alexandru cel Bun (1401—1433) organiză biserica în Moldova îndată la anul 1402, supunând metropolia nou înființată patriarharului din Constantinopol.

Metropolia o aședă în orașul Suceava, unde rămase până la anul 1565, când se strămută la Iași.

De odată cu metropolia Sucevei înființă Alexandru și două episcopii, una la Roman și altă la Rădăuți. Ambele episcopii au fost puse sub jurisdicțiunea metropoliei din Suceava, care de la 1565 și-a luat reședința sa în Iași. În al doilea an al domniei sale Alexandru a trimis la Trapezunt, în Asia mică, și a adus cu mari cheltuieli moștele sfântului Ioan cel Nou, pe carile a aședat în cetatea Sucevei.

În a. 1592 se înființă și o a treia episcopie în Huși, care de asemenea a fost supusă metropoliei.

Doi ani după anexarea Bucovinei la Austria, în 12 Oct. 1777, depuse episcopul Dositeu împreună cu poporul ortodox, omagiul de credință noului stăpânitor.

În 1781 resignă și metropolitul Moldovei la jurisdicțiunea sa metropolitană asupra episcopiei Rădăuților, prin scrisoarea sa din 24 Aprilie a susnumitului an. Sediul episcopiei s'a strămutat îndată de la Rădăuți la Cernăuți, unde în 10 Februarie 1782 episcopul Dositeu fu instalat ca episcop al Cernăuțului pentru Bucovina întreagă, iar în anul 1783 urmă supunerea episcopului Cernăuțului în cele curat dogmatice și spirituale, metropoliei din Carloviț, în care atârănare rămase până la anul 1873. În acest an episcopia din Cernăuți fu ridicată prin prea înalta rezoluțiune din 23 Ian. la „arhiepiscopie și metropolie”, supunându-se biserica dalmatină cu episcopiiile din Zara și Cattaro.

De la 1 Noemvrie 1786 până la 4 Martie 1849 Bucovina e alipită cu totul la Galiția în privința politică, administrativă și școlară. Fondul religios se administra deasemenea cumulativ cu fondurile celelalte galițiane până la 1 Iulie 1790, când împăratul Leopold II., dăruind atențiune plângerilor ortodocșilor bucovineni, amelioră în cât-va starea bisericeii.

Pe lângă alipirea Bucovinei la Galiția mai urmă de la 1775—1825 și scutirea populațiunii de îndatorirea, ca fiii ei să facă serviciu militar.

Acastă împregiurare a atras toate elementele nepatriotice din alte țări, cari, spre a nu slui împăratului, veniră la Bucovina! Astfel a fost Bucovina în scurt timp inundată de Galițieni și alții, cari aduceau cu sine moravurile străine confesiune străină de țară, și altele!

Bucovina cu populațiune ortodocșă, care se folosea exclusiv de limba română în biserică și administrațiune politică și școlară — vine deodată sub administrațiune polonă, școlile sub căma eterodocșă-papistașă.

Anul 1848 ușurează și starea bisericeii ortodocșe din Bucovina și a țării întregi. Robotul se desrădică. Constituția din 4 Maiu 1849 asigură Bucovinei autonomia, administrarea fondului religios ortodocșe se încredințează guvernului din Cernăuți.

Din 4 Martie 1849 Bucovina e deslipită de Galiția. Petiția Bucoveninilor a fost bine apleșită în Viena. Un membru al comisiunii instituite pentru despărțirea Bucovinei, anume Brestel, vorbește foarte calduros pentru Bucovina și a ținut între altele: „despărțirea ei are și importanță politică; căci ea devine un punct de atracțiune pentru Moldova și Valachia”.

La 22 Aprilie 1860 fu din nou atașată Bucovina la Galiția; însă acum numai până la 25 August 1860, căci energicul protest al boerimii, preoțimii și poporului, înaintat Maj. Sale Împăratului Francisc Iosif I., fu încoronat de succesul dorit!

Bucovina s'a despărțit de Galiția, dar' ea și astăzi n'are autonomie deplină; cu un picior încă tot e în Galiția, judecătorește și în privința căilor ferate e strâns legată de Galiția. — Mare nedreptate!

Să ne întorcem la secolul trecut și să scotem la ivelă, că — din 1781 până astăzi biserica ortodocșă e în stare de persecutare că ea duce o viață de martiriu.

„În 1774 nu se afla în Bucovina nici un catolic de ritul latin; pe la anul 1777—1779 se admite prezența a 130—140 sulete. În anul 1786 primăvara în Bucovina erau în total 3609 suflete!”

Ce referinți confesionale în Austria au domnit până la 13 Oct. 1781? Până la anul 1781 numai confesiunea rom.-catolică, gr.-cat și armeano-cat. erau recunoscute. Celelalte confesiuni creștine, se priveau de „acatolice”, adică necatolice și nu aveau nici un drept. Ortodocșii nu puteau să aibă biserici, ci numai simple case de rugăciune fără turnuri și fără campane, preoții ortodocși erau constrinși de a plăti preoților latini dări de epitrachil; preoții latini aveau dreptul să poarte cărțile matriculare pentru cei ortodocși. Vestirile pentru cununile ortodocșilor trebuiau fi spuse — și'n bisericile latine! etc.

Aceste referinți o așteptară și pe biserica ortodocșă din Bucovina. Referințele ortodocșilor în Austria până la anul 1781 erau mai grele, decât sub împărății păgâni din cele trei secole dintâi ale creștinismului! Astfel practică biserica latină toleranța morală sau dragostea către aproapele.

Împăratul Iosif II îndată-ce se urcă pe tron, nu putu suferi această împregiurare contrară spiritului legii lui Christos și dragostei către aproapele și prin rezoluțiunea sa prealaltă din 13 Octomvrie 1781 vestește tuturor bisericilor nerecunoscute în imperiul său, toleranță.

Biserica ortodocșă din Bucovina a avut o sorte mai blândă, pentru-că la anectare biserica ort. era cea dominantă și pentru Bucovina s'a garantat status quo.

La anectare Bucovina avea 9 mănăstiri și 12 schituri pentru călugări și 1 mănăstire și 1 schit pentru călugărițe, cu moșii foarte mari!

Iosif II. reduce mănăstirile la cele din Putna, Sucevița și Dragomirna, fie-care cu câte 25 călugări.

Din averea bisericească creșt împăratul Iosif II „Fondul religios” și regulă referințele bisericeii ortodocșe prin așa numitul „Planul regulării bisericești.” în anul 1786. Dar' în acest plan de regulare este respicat țin, că — biserica rom.-cat. este cea domnitoare!

Biserica ort. și-a pierdut prioritatea în Bucovina de la anul 1786; ea și-a pierdut însăși averea, ea și-a pierdut și siguranța și numai firei conservative a poporului român concrescut cu spiritul bisericeii este a se atribui, că biserica ort. există până în ziua de astăzi în Bucovina!

Ori-ce întreprindere, ori-ce progres în biserica ortodoxă se împedica cu scop, de ultra-papistași galițieni. Câtă sbucimare n'a costat pe episcopul Isaia Baloșescu înființarea institutului teologic și a seminarului ortodox!

Relativ la administrarea „Fondului bisericesc” de la a. 1786 până la 1848, biserica n'a avut nici o ingerență precum nu o are nici astăzi. Până la 1862 s'au ținut foarte puține biserici din fond. Abia în ultimele decenii se folosesc banii fondului și pentru zidirea de biserici.

Fondul religios a contribuit foarte mult și pentru — daraverile statului, așa de pildă la a 1812, 1859 și 1866.

Anul 1848 aduse și bisericeii ort. mare ușurare, scăpând încât-va de ghiarele galițienilor. Desrădicarea robotului, constituțiunea din 4 Maiu 1849 au umplut biserica ortodoxă de mare speranță. Anul 1868 ni-a adus legi interconfesionale, cari până astăzi sunt în vigoare, deci și deplină îndreptățire între confesiuni.

Până la anul 1864 purtă biserica ortodoxă în Bucovina numele oficial „greco-neunită”; străinii o numeau sismatică, precum o numesc și astăzi latinii; de la 1864 i-s'a recunoscut numirea oficială „greco-orientală”

(Va urma.)

Din tractul Deeșului

(Urmare.)

Valea Someșului, 30 Martiu v. 1899.

Comisiunea emisă pentru examinarea Roportului general prin referentul seu dl Dr. I. Fărcaș dă cetire aceluia și punându-se atât în general cât și în special spre desbatere, relevăm din el următoarele date.

La punctul unde se notifică încetarea din viață a I. P. S. D. Archiep. și Metr. Miron Romanul, sinodul luând act la protocol își exprimă condolențele sale prin sculare și cuvintele: „Dădu-se'l odihnescă în pace”.

La punctul unde se notifică întregirea scaunului arhiepiscopesc și metropolitan în persoana Emin. Sale I. P. O. D. Ioan Meșianu, sinodul erupse în sgomotoase urări de „Să trăiască”.

Tot la locul acesta în firul raportului general și la protocolului comitetului protopresbiterial din ședința ultimă, sinodul protopresbiterial decide a se trimite Ilustrității Sale D-lui Dr. Ilarion Pușcariu, archimandrit și vicariu arhiepiscopesc, o adresă de mulțămire pentru conducerea înțeleptă a arhiepiscopiei pe timpul vacanței scaunului ei. Concluziile următorului:

„Sinodul autorizează pe biroul său, ca în numele protopresbiteratului să mulțumească prin o adresă Ilustrității Sale Domnului Dr. Ilarion Pușcariu archimandrit, vicariu arhiepiscopesc, pentru înțelepciunea, tactul și energia, cu care în timpul vacanței scaunului arhiepiscopesc a condus agendele arhiepiscopice.”

Trecându-se la partea administrativă, se constată că au intrat de tot 388 de esbite; mai mult cu 171 ca în anul premergător. N-au intrat unele rapoarte și alte acte anuale dela preoții Manase Prodan din Cheuchis, Vasile Goron din Gălgău, Ioan Buzura din Gostila, Teodor Cotușiu din Ding, Gavril Gorondin Muncel, Constantin Micu din Vima mare, a căror nume drept admoniare se induce în raportul protopresbiterului.

Comune bisericesci sunt cu totul 31 din cari 27 matre și 4 filii. Parochii vacante sunt două, din cari una (Negrișlești) e provădată acum aproape de 20 de ani tot cu administrator, iar în privința celeilalte (Curtuniș) s'au făcut pașii necesari, ca să fie înțegită prin instituirea unui paroh cu pregătire extraordinară.

Cât pentru filia Ghierla, șeful tractual dăce în raport, ca acesta să nu se mai considere (de ore-ce acolo nu avem nici biserică, nici avere bisericască, și nici atâtea credincioși ca să se pōtă constitui în corporațiune bisericască).

Comisiunea însă cere nu numai susținerea ei ca filie, ci și constituirea ei în corporațiune bisericască, de ore-ce acolo avem nu numai câteva familii, ci și mai mulți elevi la gimnasiul de stat și un catechet. Cât pentru biserică, se se cēră dela P. V. Consistoriu Archid. un ajutoru anual pentru închirierea unei case de rugăciune. Sinodul primesce propunerea comisiunii.

În tract sunt 3567 familii (8565 bărbați și 8419 femei), cu 36 mai mult ca în 1897.

S'au încheiat de tot 117 căsătorii, din cari 89 pur între gr. ort. și 28 mixte, din cari 2 numai înaintea matriculanților civili (1 în Ciceu-Poeni și 1 în Gostila).

Cenveștiri ilegale au fost de toate 122; cu 34 mai puțin ca în anul 1897.

S'au născut legitimi 254 copii și 230 copile, total 484., nelegitimi 25 copii și 17 copile, total 42; cu totul 279 copii și 247 copile, deci preste tot 526, adică cu 75 mai puțin ca în 1897.

Au murit 224 bărbați și 223 femei, în total 447, adică cu 83 mai puțin ca în 1897.

Treceri religioase au fost: la noi 33, dela noi 125 (Gostila 2, Negrișlești 10, Osoiu 83, Selișca 20 și Căteșu 10).

Tōte punctele acestuia sinodul protopresbiterial le ia la cunoștință cu observarea șefului tractual la punctul ultim, la cererea comisiunii, că el și-a făcut la timp datorița ca să împedice aceste treceri, dar din vina preoților respectivi nu le-a putut împedica.

Trecend la partea școlară din raport, se constată, că în tract sunt 26 școle cu 20 de edificii proprii și 7 închiriate, din cari 14 corespunzătoare și 13 nesorespunzătoare. În cele 26 de școle au funcționat 19 învățători din cari 11 definitiv (cualiificați) și 8 provisorii (toți necualiificați). Salarii neîntregite la minimul legal sunt în 9 comune.

Averea școlară presintă o valoare în suma de 21054 fl. 48 cr., cu 1551 fl. mai mult ca în anul 1897.

Din 16,984 suflete sciu scrie și ceti 1770 bărbați și 764, femei, adică cu 172 mai mulți ca în 1897.

(Va urma).

NOUTĂȚI

Alegeri libere? După cele câte le-am văzut și pățit la alegerile, sau mai corect dīs, la punerile cu sfla, a deputaților, ne vine curios și să mai auzim vorbindu-se de „alegeri libere” în țara noastră! Și totuși să vorbesc mult în zilele astea, că viitoare alegeri de deputați, vor fi — „alegeri libere”. Diarele maghiare scriu osanale la adresa dl Coloman Szél, care în calitate de ministru de interne dat o circulară, în care provocă forțe strict pe compunătorii listelor electorale, să se ferescă de ori-ce abuz, să compună listele cu dreptate, căci la din contră dsa, își va valida cu totă strictețea dreptul de disciplinare” contra celor ce vor face abuzuri și nedreptăți.

Cine pōte credă. Noi nu tragem la îndoaia sinceritatea dlui ministru de interne, dar nici la slăviri nu ne dedăm; prea am pățit multe, prea s'au împlinit față de noi chiar pe dos vorbele frumoase. Stăm să vedem faptele. Nu cumva această dreptate a dlui ministru de interne, se va revărsa numai asupra cercurilor electorale maghiare și peste tot a alegătorilor maghiari, iar noi nemaghiarii vom fi lăsați tot „erei vechi”?...

Porțile de fer. fac încă mari dureri de cap guvernelor ungare, cari s'au grăbit a se oferi să le reguleze, și acum vreau să pună taxe mari pe vasele trecătoare. Nu numai Austria se ridică oficios, prin guvernul său, ci și toate statele ce au de trimis ceva pe Dunăre, se revoltă contra încercării de taxare prea mare a navigației. Să vorbește chiar de o convocare a unei conferențe la București a celor interesați, spre a lua hotărâri. Iar în statele riverane germane-de-sud și în Bavaria se umblă cu gândul, ca statele interesate să răscumpere în comun statul ungare pentru cheltuielile avute cu regularizarea Porților și a da astfel iarăși libertate navigației internaționale pe Dunăre. Vom da în numărul viitor amănunte.

Dela Congregație. Ieri a avut loc congregia comitatului Sibiu. Românii au fost reprezentați prin vre-o 15 membri, dintre cari doi, dnii Dr. Frâncu și O. Tilea, au vorbit în numele clubului român, contra adresei propuse a se înainta guvernului, spre a tălmăci sentimentele comitatului față de schimbarea de guvern, întrucât adresa ar arăta „încădare” noului guvern ori „regrete” pentru cel dus...

Catastrofa în drumul Regelui italian. Facend o călătorie în Sardinia, perechia regală italiană, la întorcere a fost petrecută de lume imensă de gară. În momentul pornirii trenului însă, o catastrofă a schimbat vesele publicului în spaimă și durere: un stâlp pe care se răzima un balcon de-asupra peronului garei, a fost împins dela locul său prin îmbulzala cea mare a omenilor, și vre-o 20 de fete de școlă ce erau pe balcon au căzut cu el cu tot, producându-se o spaimă și un vuet și țipete. A fost un caz de mōrte și vre-o patru greu răniți, iar vre-o 16 răniți mai ușor Regele observând nenorocirea, a oprit trenul și a alergat însuși cu regina la fața locului.

Episcop ev. ref. ardelean a fost ales în 18 April la Cluj Dr. George Bartok, fost secretar al episcopului Petru Nagy, apoi profesor suplent la gimnasiul reformat din Cluj, după aceea preot în Cluj, în 1892 preot în Orăștie și acum locuitor epeșec în urma mōrții lui Dominic Szász. Alegerea a fost condusă de fostul prim ministru Bánffy. La început voturile s'au împărțit între cei 3 candidați, cât nici unul n'a avut majoritate absolută. La alegerea restrînsă între cei doi candidați cu mai multe voturi, a reușit Dr. Bartok.

Un cas extra-ordinar de letargie. La San-Francisco s'a întâmplat un cas extra-ordinar de letargie. O tineră foarte nervoasă, miss Elida Wilbur, în urma unei certe cu logodnicul ei, a leșinat, și de trei-spre-zece luni, cu toate încercările celebrităților medicale

cari au fost consultate, nu și-a putut reveni în fire. Acum se anunță că d-șora Wilbur s'a deșteptat în sfērșit. Logodnicul ei înștiințat, a alergat la dēnsa, S'a încredințat însă că miss Elida nu și-a redeschis ochii de cât — ca să reia cearta de unde o lăsase când a leșinat!..

Porumbi călători. — În curend va începe să funcționeze serviciul postal cu porumbi călători, între continent și vapoarele cari fac traectul între Havre și New-York. Organizația acestei poste se datorește căpitanului francez Reynaud, comandant al unui serviciu de eclerori ai armatei. Utilitatea ei e lesne de înțeles: după două zile de navigație, scrisorile, cari prin fotografie sunt reduse la o micime de miniatură, sunt încredințate la doi-spre-zece porumbi, cari se întorc la punctul lor de plecare, unde scrisorile sunt iarăși mărite prin fotografie și transmise destinatarilor. Așa că navigatorii pot și ei scrie celor de acasă cum se află pe mare. Deocamdată depărtarea vaporului dela continent va fi de cinci zile. Când însă, după mai multe călătorii, porumbii vor fi obișnuți, e probabil că ei vor putea face traectul de la punctul cel mai depărtat la care se va afla vasul pe mare.

Același lucru se face cu porumbii și la New-York. Fie care vapor va avea pe bord și porumbi francezi și porumbi americani.

Fōmetea în Rusia.

O fōmete și mai grōsnică de cât aceea din 1891—92. bātutue acum pe o imensă întindere a teritoriului rusesc. Provinciile bātuite sunt: Viatka, Perm, Ufa, Samara, Kazan, Riazan, Tula, Simbirsk, Saratov, Voronjee și Tambov, adică o suprafață totală de 1.162000 kilometri pătrați, cu o populație de peste 25 milioane de locuitori.

În aceste provincii, recolta anului trecut a fost mai slabă ca ori-când. O sumă de 35 milioane de ruble a fost luată în bugetul ultimului exercițiu spre a lupta contra fōmeteii. Suma aceasta a fost — o picătură de apă într'un ocean! Abia o infimă minoritate dintre locuitorii provinciilor bātuite au participat la binefacerile carității oficiale.

Alocațiunea administrativă nu e decât de vre-o 18 kilograme de cereale pe lună și pe cap de locuitor, și nu se dă decât indivizilor mai bătrâni de 55 de ani sau mai tineri de 18. Cu alte cuvinte totă populația adultă, între aceste două etăți, lăsată în grija carității private.

Țerani au vândut tot ce posedau; mobilele și uneltele lor au fost duse pe rēnd la cămătari. Mănăncă un fel de pâne făcută dintr'un amestec de ierburi, glande, paie tocate, coji și făină de grâu sau de secară. În loc de ceai, beau apă fiartă cu făină sau cu foi de cōcaze.

În multe localități, e lipsă nu numai de hrană, ci și de materii de foc. Își pōte închipi cine-va ce înseamnă lipsa de foc în timp de iarnă și într-o climă ca a Rusiei!

Bōlele epidemice cari însoțesc fōmeteii, și-au făcut deja apariția: tifosul și scorbutul sēcărăle vieților cari n'au fost abătute de fōmeteii. Numai în provincia Samara, la 1 Februarie a. c. erau 71 000 de oameni cari trăiau numai din asistența publică; și numărul lor s'a mărit în mod considerabil de șese săptămâni încōce.

Cēea-ce e și mai grav, e că fōmeteii în Rusia nu este accidentală, ci periodică. Regiunile bātuite acum, au mai fost și în 1891—92, și mai înainte.

În Indii, unde același fenomen se reproduce regulat, guvernul englez a înțeles că ajutoarele nu sunt de ajuns. În afară de creditele extraordinare puse la dispoziția autorităților locale pentru întîmpinarea nevoilor imediate, credite cari în 1891—92 s'au urcat la 300 milioane, în bugetul ordinar al guvernului indian sunt două capitale permanente cari pot fi calificate ca prime de asigurare contra fōmeteii. Fondurile fōmeteii propriu dīse, se urcă la 50 milioane pe an; creditele de irigațiune, cam tot la atâtea.

Intrun imperiu ca totul rural, ca imperiul rus, unde populația agricolă formeză cel puțin 85% din numărul total al locuitorilor, creditele date agriculturii și lucrările preventive contra fōmeteii, se urcă abia la 112 milioane lei, pe când armata și marina cheltuesc nu mai puțin de 1265 milioane.

VARIETĂȚI

Inmormentarea pompoasă a unei maimuțe. O vėduvă avută din Boston a înmormentat nu de mult, cu pompă mare pe o maimuță, care fi era foarte dragă. Maimuța se cheama „Iosif” și se bucura de mare popularitate în suburbiul Charon, unde locuia stăpāna ei. În viața ei totdeauna își însoțea pe stăpāna sa ori încotro mergea acesta, chiar și la băi. Era instruită maimuța și bine dressată, așa că i succedea a face mișcări omeneste destul de potrivite, iar pe stradă adese o vedeai la braț cu exotica sa stăpānă. După „mōrte” cadavrul ei a fost așezat pe un catafalac pompos, iar conștiința îmbrăcat în mătase albastră. Pe acoperișul conștiinței era aplicată o tăbliță de argint în care era gravat numele maimuței. În ziua înmormentării catafalcul era acoperit cu cununi scumpe și frumoase, date de prietenele stăpānei. Va să dīcă maimuța „Iosif” s'a învrednicit de o înmormentare ca și unul din cei mai avuți — omeni. Nemāngāiata-i stăpānă, care varsă lacrimi de durere și și nu nōpte, a declarat amicelor sale că numai decât va ridica „neuitatei” ei maimuțe un monument imponent. — O tempora!

Ultime știri.

În urma desbinării dintre conservatori și junimiști, M. S. Regele Carol a hotărît a îndruma cu formarea noului cabinet tot pe partidul național liberal.

A însărcinat anume pe președintele camerei dl Dimitrie Giani, cu formarea cabinetului.

Dl Giani s'a pus în înțelegere cu reprezentanții deosebitelor nuanțe ale partidului, ca se vadă de e posibilă o concentrare.

Lucru pare posibil. Aurelianiștii promit spriginul lor, dar pe lângă două condiții: reîntregirea partidului prin formarea unui guvern concentrat și disolvarea actualelor corpuri legiuitorie, avēnd a se face alegeri nōuē.

Dela demisia cabinetului Sturdza, dl Giani e primul cārui regele i-a oferit formarea cabinetului.

Mulțamită publică.

Cu ocaziunea producțiunei școlare ținută în 7/19 Februarie a. c. la școlă din Poiana, au încurs dela onor! public sprijinitor următoarele contribuiri:

Dela domnul Adam Micu, notar comunal 5 fl. Dela domni: Herman Mangesius, prim-pretor, Dr. Mihai, Ioan Șerb paroh, Ilie Dobrotă, paroh, câte 2 fl.; Ioan Streule, paroh, Ioan Blaga, canceliat pretorial, Dumitru Izidor, D-na vėd. Ciugudeanu, Ilie Topărcăanu, paroh, câte 1 fl. 50 cr.; Ioan Nicōră, inv., Nicolae Storoia, D-na Trōnca, Nicolae Branga, Dumitru Șufană, Ioan Ghișe, Ioan Vlad, Ilie Vonica, Nicolae Dobrotă, paroh, Aron Muntean, Dumitru Băja, Dumitru Dobrotă, Ckeome Domokos, Ioan Dăncilă, George Ghișe, Ioan Radu, Ioan Fântână, Ioan Ghenie paroh, D-na vėd Vraciu, Ilie Oprean, Petru Juga, Dionisie Juga, Nicolae Prodan, Ioan Marcu, Dumitru Rodean, George Băja, Ioan Micu, Nicolae Ban, Ilie Moga, Vasile Rodean, Dumitru Maniș, Nicolae Șerbu, Wolf Károly, Ablonzy József, Novak Gerő, Bart Lipót, Ioan Toma, câte 1 fl.; Ioan Goța, 70 cr.; I. Petruș, P. Ciuruga, M. Topărcăanu, M. Bozdog, D. Șufană, I. Bozdog, Ana Șufană, D. Maniș, I. Moga, I. Dobrotă, I. Handorean, D. Ban, I. Sorachie, C. Bozdog, I. Fântână, I. Fântână, Aron Georgescu, I. Șerb, G. Simion, G. Radu, D. Roman, Aron Șerb, Kovács Sándor, Ambrus István, G. Beju, I. Handorean, Barbu Guijepe, Németh, Tamás, Parajza, Iózsa, D. Muntean, P. Simion, D. Nicōră, I. Șufană, câte 50 cr.

Prin mandat postal au trimis Domni: Eremie, Roman 1 fl., Dumitru Banciu, farmacist în Selișca 1 fl., I. Florean, notar în Lugag 1 fl. 50.

Suma totală încursă fl. 80-20.

Subtragēndu-se totalul speșelor împreunate cu arangierea în suma de fl. 47-95, rezultă venitul curat în sumele de fl. 32-25 care s'a transpus în fondul bibliotecii școlare din loc.

Pentru spriginul material oferit din partea P. P. contribuenți, primescă pe această cale cea mai sinceră mulțamire și recunoștință.

Poiana, în 13 Februarie 1899.

Pentru corpul învățătoresc: Ilie Georgescu, director școlar.

I. Löser.

Istoria Agriculturii.

Traducțiune autorizată
de

Un prieten al plugarilor.

(Urmare)

Alte monumente în semn de recunoștință i-au ridicat Germanii în Celle, locul natal al lui Thaer și în Lipsca.

Albrecht Thaer este întemeietorul și fondatorul agronomiei raționale. Epoca cea nouă, care veni cu Thaer, se distinge în Germania prin aceea, că tesaurii existenți ai economilor experimentali germani, francezi și englezi, s'au întrunit în un sistem. Sistemul acesta însă și acum este baza studiului agromonic în unele școli.

Thaer a fost cel dintâiu, care a încercat în un mod convingibil a ridica agricultura pe partea tehnică prin științele naturale, pe partea economică prin studiul economic. Lui are să-i mulțămescă agricultura, pentru proiectul de o școală agromonică.

Naturaliștii agronomici.

Humus-nitrogen (azot) și teoria minerală.

Avântul științelor naturale, cari în mijlocul secolului XVIII se făcu perceptibil la toate popoarele culte din Europa, își arată și influința lui asupra agronomiei și asupra ideii despre însemnătatea studiilor, cari până acum au fost de puțină valoare. Agronomia se alipi de știința care i-a fost ei mai aproape, de Botanică, de la care însă un timp îndelungat puțin folos a tras. Cu descoperirea (aflarea) sticlelor măritore (Cornel Drebbler) s'a studiat anatomia plantelor și s'au făcut frumoase experiențe despre mișcarea sucurilor, despre creșterea și producerea plantelor.

La agricultură humus nu juca un rol neînsemnat. Existența lui în pământ pentru creșterea plantelor este de o mare valoare căci el îmbunătățește calitatea chimică a pământului. El pușcăvesce părțile esențiale ale pământului, ridică puterea umedă a pământului, înmulțește puterea lui de recepție pentru aburi de apă, gaz și rașele căldurii și este pentru pământ, fiindcă are în continuu o putrediciune progresivă, un statornic izvor de căldură. Fiindcă plantele cresc mai bine în pământul acela în care se află humus, de aceea humus s'a considerat ca cea mai scumpă parte constitutivă a pământului, și lui i-se atribuie toate semnificațiunile pentru nutrirea plantelor. Intre omeni de știință acesta teorie (teoria humus) a fost primită cu mare stăruință.

Chiar Thaer a primit această învățătură și era de părere, că humus formeză partea cea mai esențială și cea mai necesară pentru nutrirea plantelor, și cealaltă parte pentru nutrirea plantelor trebuie să se ia din aer, că părțile esențiale minerale ale pământului nu pot influența marerialicesce ca substanțe nutritive. Acesta învățătură fu însă în curând trasă la îndoială, și mai târziu se adeveri de neadeverată, căci humus nu este izvorul direct pentru nutrirea plantelor. Cu această demonstrație au căzut și teoriile lui Thaer, cu privire la schimbarea sămânțelor. Intrebuințarea așa numitului „Guanos“ a adus cu sine acea opinie, că în humus se află nitrogen (azot), care stipulează fertilitatea pământului. După părerea acestor agronomi să fie îngrijit pentru nutrirea și din teoria humusului se dezvoltă teoria nitrogenului, dar și această teorie nu ținu mult.

În întrebările despre nutrirea vitelor abia a fost altcum, căci pe atunci nu știau judeca materiile nutritive, de cât după observațiuni nesigure. Învățătorii și scriitorii agronomici, căutau a se ținea în consonanță (armonie) prin experiențele practice.

Încă înainte de Thaer și cu pășirea lui s'a început chemia, cu deosebire a trage întrebarea nutrirei plantelor în sfera cercetărilor lor și prin aceea de a pune basă la o chemie agricolă.

(Va urma.)

Nr. 114 - 1899.

[54] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa II. Filea (Füleháza), devenit vacant prin reșosarea parochului de acolo, Ciril Fulea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în fôia „Telegraful Roman“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 620 fl. 30 cr. Informațiuni mai de aproape se pot lua dela subscrisul.

Petenții vor avea a așterne suplițele concursuale, instruite conform legilor în vigôre, în termenul deschis, subscrisului, p. u. Szász-Régen.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Reghinului.

Reghin, 4 Faur, 1899.

In conșelegere cu comitetul par.:

Galagtion Șagău,
protopresbiter.

Nr. 414 - 899

[53] 2-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Zlagna din protopresbiteratul Agnita, se publică prin acesta de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 440 v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și înainteze cererile lor concursuale, instruite conform legilor în vigôre, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiterial, și să se prezenteze în vre-o duminică sau serbătoare în biserica de acolo spre ași arăta desteritatea în cântări și tipic eventual în servițiul divin și predicare.

Informațiuni mai deapropo se pot lua dela comitetul parochial și dela oficiul protopresbiterial.

Nocrichiu (Ujegyház), în 8 Martie 1899.

Oficiul protopresbiterial al tractului Agnita (în Nocrichiu) în conșelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Moldovan
adm. protopresb.

Nr. 2-1899

[55] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii de clasa III. Deag, în protopresbiteratul Târnavei, conform ordinului Preavenerabilului Consistor Archidieceșan Nr. 1453 B. din 13 Martie 1898, se escrie concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Roman“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 590 fl. 22 cr.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și așternă cererile instruite conform normelor în vigôre, la subsemnatul oficiu protopresbiterial (u. p. Küküllő-vár) până la termenul indicat mai sus.

Cetatea-de-baltă, 25 Februarie 1899.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Târnavei.

Nicolae Todoran,
protopresbiter.

În sensul §. 16 din regulamentul pentru parochii se publică.

Sibiu, din ședința senatului bis. ținută la 30 Martie 1899.

Consistoriul archidieceșan,

Din Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu, se poate procura

Teoria Dramei

cu un tractat introductiv
despre frumos și artă,
deDr. Iosif Blaga,
profesor.

Prețul broș. fl. 1.80.

Conspectul cărților bisericesci

ce se pot procura din

Tipografia și librăria archidieceșană,
Sibiu.

Acaftistul prea sf. născătoare de D-đen și alte rugăciuni, edit. 1898, simplu legat fl. —.85 cr., frumos legat fl. 1.05, în piele roșie fl. 1.25, ediția de lux fl. 2.— și fl. 2.60 peluche	fl. 3.85
Apostol legat	5.75
Anthorismos sau „deslușire comparativă asupra broșurei Dorințele dreptredinciosului cler din Bucovina“, în limba română sau germană dela fl. —.50 la	—25
Biblia ilustrată , testam. vechiu și nou, cu cirile nel. fl. 10, leg.	15.—
Biografia fericitei Macrina (cu cirile) broș.	—20
Carte de rugăciuni , pentru tinerime, legată	—15
Chiriadodromion , (cu cirile), nel. dela fl. 10.—, la fl. 6.— leg.	8.—
Compendiu de dreptul canonic de A. bar. de Șaguna în limba română sau germană, broșat dela fl. 3.— la	1.50
Dumnezeesile liturgii leg.	4.50
Elementele dreptului canonic al bisericii dreptcred. răsăritene de A. bar. de Șaguna	1.—
Enchiridion , adică carte manuală de canone cu comentariu de A. bar. de Șaguna, dela fl. 4.— la	2.—
Evangelia , (cu cirile), nelegată dela fl. 8.—, la fl. 6.— legată fl. 10.—, fin legată	16.—
Genesa Evangeliilor de S. Popescu broș.	—80
Hirotonier , pentru sf. de preoți broș.	2.—
Icôna celor 3 Ierarhi , pe hârtie	—30
Icôna Evangeliștilor , pe hârtie	—50
Istoria bisericii ort. răsărit. univers. dela întemeierea ei până în zilele noastre, 2 tomuri de A. bar. de Șaguna, în limba română broșată, dela fl. 3.— la	1.50
în limba germană dela fl. 1.— la	—50
Istoria bisericească polit. naț. de N. Tinca-Velea (cu cirile) broș. dela fl. 1.— la	—40
Liturgia sf. Ioan pe note dela fl. 250 la	1.—
Manual de studiul pastoral compus de A. bar. de Șaguna broș.	1.50
de Șaguna (cu cirile) broș.	1.50
„teologie morală creștină“ compus de A. bar. de Șaguna (cu cirile) broș.	86.—
Mineile pe 12 luni în 12 volume (se vând și separat) leg.	5.50
Molitvelnicul bogat , (cu cirile) nelegat fl. 4.30, leg. fl. 5, fin leg. cu litere latine (evhologiu) legat	6.50
Octoiul cel mare , cu catavasierul, nelegat dela fl. 17.— la fl. 10.—, leg.	13.—
Octoiul cel mic , sau cele 8 glasuri (cu cirile) neleg. 60 cr., legat 80 cr., fin legat	1.20
Octoiul cel mic , sau cele 8 glasuri cu litere latine leg.	—75
Orologion , (ciaslav), cu cirile, neleg. 60 cr., leg. 70 cr., fin leg.	1.20
Penticostariu , (cu cirile) neleg. dela fl. 8.—, la fl. 6.— legat	8.—
Pneuma în Nicaeno Constantinopolitanum , studiu este-tico-dogmatic de S. Popescu broș.	1.50
Psaltirea bogată , neleg. fl. 2.75, leg.	4.50
„ prorocului David “ (cu cirile)	1.—
Rânduclă la sfîntirea bisericilor , (cu cirile), nel. fl. 2.— leg.	2.50
Scrierea Sf. Ioan gură de aur (cu cirile) broș.	—50
Serisori apologetice de apărare din 1867 broș.	—50
Telul Evangeliilor (cu cirile) broș.	1.—
Teologia pastorală veche , (cu cirile) broș. dela fl. 1.— la	—50
Testamentul nou , (cu cirile) broș. dela fl. 1.— la	—50
Triodul cu Strajnicul , (cu cirile) nel. dela fl. 20.— la fl. 12.— leg.	17.—

NOU!

Tipăriturile pentru folosit în școlile popula-
rale introduse prin cerculariul consistorial Nr.
9241/898 școl. sunt:

Protocol de primire (inmatriculare) costă
côla 3 cr., 1 es. din 15 côle broș. 60 cr., 1
es. din 25 côle legat fl. 1.25, 1 es. din 50
côle legat fl. 2.— ;

Protocol de clasificățiuni și absenți costă o
côla 3 cr., 1 es. din 15 côle broș. 60 cr.,
1 es. din 25 côle leg. fl. 1.25, 1 es. din 50 côle
legat fl. 2.—

Depozit la:

**Tipografia și librăria archid.
Sibiu.**